

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni rezidualni mehanizam
za krivične sudove

Predmet br. MICT-15-96-ES.1

Datum: 11. septembar 2023

Original: engleski

PREDSEDNICA MEHANIZMA

Rešava: sudija Graciela Gatti Santana, predsjednica

Sekretar: g. Abubacarr M. Tambaou

Odluka od: 11. septembra 2023.

TUŽILAC

protiv

FRANKA SIMATOVIĆA

JAVNA REDIGOVANA VERZIJA

**OBRAZLOŽENJE ODLUKE PO MOLBI
ZA PREVREMENO PUŠTANJE NA SLOBODU
FRANKA SIMATOVIĆA OD 29. AVGUSTA 2023.**

Zastupnici g. Franka Simatovića:

g. Mihajlo Bakrač
g. Vladimir Petrović

1. Ja, Graciela Gatti Santana, predsednica Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove (dalje u tekstu: predsednica, odnosno Mehanizam); rešavala sam po hitnoj molbi za prevremeno puštanje na slobodu koju je g. Franko Simatović (Simatović) podneo 31. jula 2023.¹ Molbu sam razmatrala na osnovu članova 25(2) i 26 Statuta Mehanizma (dalje u tekstu: Statut), pravila 150 i 151 Pravilnika o postupku i dokazima Mehanizma (dalje u tekstu: Pravilnik) i paragrafa 20 i 21 merodavnog Uputstva.² Dana 29. avgusta 2023. odobrila sam Simatoviću uslovno prevremeno puštanje na slobodu, uz obrazloženje koje će uslediti.³ Obrazloženje Odluke od 29. avgusta 2023. izloženo je dole u tekstu.

I. ISTORIJAT POSTUPKA

2. Dana 30. maja 2003. Simatović je prebačen u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: PJUN) u Hagu, Kraljevina Holandija (dalje u tekstu: Holandija).⁴ Krivični postupak u njegovom predmetu vođen je pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (dalje u tekstu: MKSJ), i kulminirao je Žalbenom presudom MKSJ od 9. decembra 2015, kojom je naloženo da se Simatoviću ponovo sudi po svim tačkama optužnice.⁵ Prilikom njegovog prvog pojavljivanja pred Mehanizmom 18. decembra 2015. Simatović se izjasnio da nije kriv ni po jednoj optužbi protiv njega.⁶

3. Dana 30. juna 2021. Pretresno veće Mehanizma (dalje u tekstu: Pretresno veće) osudilo je Simatovića za pomaganje i podržavanje ubistva kao kršenja zakona i običaja ratovanja i ubistva, deportacije, prisilnog premeštaja i progona kao zločina protiv čovečnosti, počinjenih u opštini Bosanski Šamac, Bosna i Hercegovina.⁷ Pretresno veće mu je izreklo kaznu od 12 godina zatvora.⁸

4. Dana 31. maja 2023. Žalbeno veće Mehanizma odbacilo je Simatovićevu žalbu na prvostepenu presudu, delimično je usvojilo žalbu Tužilaštva Mehanizma (dalje u tekstu:

¹ Hitna molba Simatovićeve odbrane za prevremeno puštanje na slobodu, 31. juli 2023. (poverljivo i *ex parte*) (dalje u tekstu: Molba). Naknadno, 7. septembar 2023. javna redigovana verzija Molbe zavedena je po mom nalogu. V. Podnesak Simatovićeve odbrane javnih redigovanih verzija, 7. septembar 2023. Paginacija sekretarijata (dalje u tekstu: PS) 258-253. V. takođe Nalog za javnu redigovanu verziju podnesaka Franka Simatovića u vezi s Molbom za prevremeno puštanje na slobodu, 5. septembar 2023. (dalje u tekstu: Nalog od 5. septembra 2023.), str. 2.

² Uputstvo za rad prilikom rešavanja po molbama za pomilovanje, ublažavanje kazne ili prevremeno puštanje na slobodu osoba koje su osudili MKSR, MKSJ ili Mehanizam, MICT/3/Rev.3, 15. maj 2020. (dalje u tekstu: Uputstvo).

³ V. Odluka po molbi Franka Simatovića za prevremeno puštanje na slobodu, 29. avgust 2023. (dalje u tekstu: Odluka od 29. avgusta 2023.), str. 4.

⁴ V. *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. MICT-15-96-A, Presuda, 31. maj 2023. (javno redigovanog) (dalje u tekstu: Žalbena presuda), par. 3.

⁵ V. *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. MICT-15-96-T, Presuda, 30. juni 2021. (dalje u tekstu: Prvostepena presuda), par. 638-639; *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. MICT-15-96-A, Presuda, 9. decembar 2015. par. 131.

⁶ Prvostepena presuda, par. 641.

⁷ V. Prvostepena presuda, par. 3, str. 270.

Tužilaštvo), poništilo zaključak Pretresnog veća da je Simatović odgovoran za pomaganje i podržavanje zločina počinjenih u Bosanskom Šamcu, i proglasilo da je kriv što je počinio sledeće zločine:

- a. deportacije, nehumana dela (prisilno premeštanje), i progon kao zločin protiv čovečnosti, počinjene u vezi s preuzimanjem opštine Bijeljina u Bosni i Hercegovini;
- b. ubistvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja, kao i ubistvo, deportaciju, nehumana dela (prisilno premeštanje), i progon kao zločine protiv čovečnosti, počinjene u vezi s preuzimanjem opštine Zvornik u Bosni i Hercegovini;
- c. ubistvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja, kao i ubistvo, deportaciju, nehumana dela (prisilno premeštanje), i progon kao zločine protiv čovečnosti, počinjene u vezi s preuzimanjem opštine Bosanski Šamac u Bosni i Hercegovini i nakon toga;
- d. nehumana dela (prisilno premeštanje), i progon kao zločine protiv čovečnosti, počinjene u vezi s preuzimanjem opštine Doboj u Bosni i Hercegovini;
- e. deportaciju, nehumana dela (prisilno premeštanje), i progon kao zločine protiv čovečnosti, počinjene u opštini Sanski Most u Bosni i Hercegovini, u aprilu i maju 1992;
- f. ubistvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja, kao i ubistvo i progon kao zločine protiv čovečnosti, počinjene u selu Trnovo u Bosni i Hercegovini, u julu 1995. i u opštini Sanski Most u Bosni i Hercegovini, u septembru 1995; i
- g. ubistvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja, kao i ubistvo i progon kao zločine protiv čovečnosti, za ubistvo gđe. Marije Senaši u Daljskoj Planini u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: Hrvatska), u junu 1992.⁹

5. Žalbeno veće je takođe poništilo Simatovićevu kaznu zatvora u trajanju od 12 godina, i izreklo mu kaznu zatvora u trajanju od 15 godina, s tim da mu se u kaznu uračuna vreme koje je već proveo u pritvoru.¹⁰

6. Simatović je izdržao oko 8,5 godina svoje kazne zatvora od 15 godina,¹¹ koja se završava 21. januara 2030.¹² Na dan donošenja Odluke, 29. avgusta 2023. Simatović se nalazio u PJUN, čekajući da se odredi država u kojoj će služiti kaznu i da bude prebačen u nju.

⁸ Prvostepena presuda, str. 270.

⁹ Žalbena presuda, par. 664. V. Žalbena presuda, par. 4.

II. MOLBA I POVEZANI PODNESCI

7. Nedelju dana pre izricanja Žalbene presude, Simatoviću je dijagnostikovano [REDIGOVANO].¹³ Odmah po izricanju Žalbene presude, a s obzirom na nedavno postavljenu dijagnozu, 31. maja 2023. izdala sam nalog sekretaru Mehanizma (dalje u tekstu: Sekretar) da zatraži od službenih lekara PJUN da na svake tri nedelje podnesu izveštaj o Simatovićevom zdravstvenom stanju, koji će biti zaveden u spis predmeta.¹⁴

8. Dana 21. juna 2023. sekretar je zaveo dva lekarska izveštaja službenog lekara PJUN, od 14. odnosno 21. juna 2023, i obavestio me, *inter alia*, da je Simatović doneo odluku da [REDIGOVANO].¹⁵

9. Dana 12. jula 2023. sekretar je zaveo dva dodatna lekarska izveštaja službenog lekara PJUN, od 4. odnosno 12. jula 2023. obavestavajući me, *inter alia*, da je Simatović 6. jula 2023. [REDIGOVANO].¹⁶

10. Dana 31. jula 2023. Simatović je podneo Molbu i zatražio, na osnovu uverljivih humanitarnih razloga, prevremeno puštanje na slobodu u Republiku Srbiju (dalje u tekstu: Srbija).¹⁷ Istog dana, Simatović je podneo i molbu za uslovno puštanje na slobodu uz koju je u dodatku podneo, *inter alia*, izveštaj profesora medicine iz Srbije, specijaliste za [REDIGOVANO], koji je rekao da je “iznenađen” da Simatoviću nije ponuđena [REDIGOVANO] koju treba primeniti “u prva 2 meseca [REDIGOVANO]” i da se “naširoko podrazumeva, da su podrška porodice i poznato okruženje od izuzetnog značaja za [REDIGOVANO]”.¹⁸

¹⁰ V. Žalbena presuda, par. 664.

¹¹ V. Žalbena presuda, par. 664 (na dan 31. maja 2023. Simatović je proveo 3.048 dana u pritvoru).

¹² E-mail od Kabineta sekretara za Kabinet predsednice, od 4. septembra 2023.

¹³ V. *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. MICT-15-96-A, Hitan zahtev Simatovićeve odbrane za prihvatanje dodatnih dokaza, 24. maj 2023. (poverljivo i *ex parte*), Dodatak A, par. 2; *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. MICT-15-96-A, Drugi hitan zahtev Simatovićeve odbrane za prihvatanje dodatnih dokaza, 25. maj 2023. (poverljivo i *ex parte*), Dodatak B, par. 2. Dana 31. maja 2023. Žalbena veće je odbilo ove zahteve za prihvatanje dva lekarska izveštaja kao dodatne dokaze po žalbi. V. *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. MICT-15-96-A, Odluka po hitnim zahtevima Franka Simatovića za prihvatanje dodatnih dokaza, 31. maj 2023. str. 1, 3.

¹⁴ Nalog za dostavljanje medicinskih izveštaja, 31. maj 2023. (poverljivo), str. 1-2.

¹⁵ Podnesak sekretara u vezi s medicinskim izveštajima, 21. juna 2023. (poverljivo i *ex parte*), par. 2-3, Dodatak A, par. 5, Dodatak B.

¹⁶ V. Podnesak sekretara u vezi s medicinskim izveštajima, 12. jula 2023. (poverljivo i *ex parte*), par. 2-3, Dodatak A, par. 1, 4, Dodatak B, par. 2.

¹⁷ Molba, par. 3, 9, 18, 21.

¹⁸ Molba Simatovićeve odbrane za uslovno puštanje na slobodu sa poverljivim dodacima 1-5, 31. jula 2023. (poverljivo i *ex parte*), Dodatak 5, PS 24. Napominjem da će odluka u vezi s ovim podneskom biti doneta u predstojećoj odluci, kao i u vezi s tekućim zahtevom za pravnu pomoć podnetim 1. avgusta 2023. V. Zahtev Simatovićeve odbrane za pravnu pomoć, 1. avgust 2023. (poverljivo).

11. Dana 1. avgusta 2023. sekretar je zaveo još dva dodatna lekarska izveštaja službenog lekara PJUN, od 24. odnosno 31. jula 2023, navodeći, *inter alia*, da je [REDIGOVANO] nalazom utvrđeno da se [REDIGOVANO], te da je [REDIGOVANO].¹⁹ Službeni lekar PJUN detaljno je izložio da ne samo da je opšta prognoza za [REDIGOVANO] “loša”, nego, konkretno kod Simatovića, “s obzirom na [REDIGOVANO]”, ona će biti takođe “loša”.²⁰ Nadalje, službeni lekar PJUN ukazao je da ga je jedan od lekara koji leče Simatovića u Holandiji (dalje u tekstu: ordinirajući lekar) obavestio o zaključku sa sastanka multidisciplinarnog [REDIGOVANO], gde se diskutovalo o Simatovićevom zdravstvenom stanju, da “nijedna vrsta dopunskog lečenja, kao npr. [REDIGOVANO] ili [REDIGOVANO], ne bi bila od bilo kakve dodatne vrednosti za zdravstveno stanje g. Simatovića ili prognozu”.²¹

12. Istog dana, s obzirom na potencijalnu hitnost situacije i potrebu za više sveobuhvatnih informacija pre nego što bi mogla da donese odluku o Molbi, izdala sam nalog i uputila sekretara da u roku od 48 sati dostavi dodatnu dokumentaciju u vezi sa Simatovićevim zdravstvenim stanjem, te da u roku od 24 sata utvrdi da li bi Simatović pristao da ga još pregleda i nezavisni medicinski stručnjak, i ako bi pristao, da po hitnom postupku imenuje nezavisnog medicinskog stručnjaka iz oblasti [REDIGOVANO] (dalje u tekstu: nezavisni medicinski stručnjak) da sačini sveobuhvatni izveštaj.²²

13. Dana 3. avgusta 2023. sekretar je podneo dodatnu dokumentaciju, konkretno: (i) memorandum zamenika upravnika PJUN; i (ii) još jedan izveštaj službenog lekara PJUN.²³ U Memorandumu zamenika upravnika PJUN ukazuje se da službeni lekar PJUN do tada nije podneo zvaničan izveštaj rukovodstvu PJUN u Simatovićevom slučaju u vezi s Pravilom 49(2) Pravilnika o pritvoru, koji se odnosi na situacije u kojima bi fizičko i psihičko zdravlje pritvorenika bilo ugroženo ako bi ostao u pritvoru.²⁴ Izveštaj službenog lekara PJUN od 2. avgusta 2023. pruža informaciju da je Simatović “nedavno izrazio želju za [REDIGOVANO]”.²⁵ Ovo je navelo službenog lekara PJUN da još jednom stupi u kontakt s ordinirajućim lekarima, a oni su opet

¹⁹ Podnesak sekretara s medicinskim izveštajima, 1. avgust 2023. (poverljivo i *ex parte*), par. 2-3, Dodatak A, Dodatak B (dalje u tekstu: Izveštaj službenog lekara PJUN od 24. jula 2023.), par. 2.

²⁰ Izveštaj službenog lekara PJUN od 24. jula 2023., par. 3.

²¹ Izveštaj službenog lekara PJUN od 24. jula 2023., par. 4.

²² Nalog za dostavljanje podnesaka, 1. avgust 2023. (poverljivo) (Nalog od 1. avgusta 2023.), str. 2-3.

²³ Podnesak sekretara u vezi s Nalogom za dostavljanje podnesaka od 1. avgusta 2023, 3. avgust 2023. (poverljivo) (dalje u tekstu: Podnesak sekretara od 3. avgusta 2023.), par. 4-5, Dodatak A (dalje u tekstu: Izveštaj zamenika upravnika PJUN od 2. avgusta 2023.), Dodatak B (dalje u tekstu: Izveštaj službenog lekara PJUN od 2. avgusta 2023.).

²⁴ Izveštaj zamenika upravnika PJUN od 2. avgusta 2023. par. 2-3. V. Pravilnik o pritvoru osoba koje čekaju suđenje ili žalbeni postupak pred Mehanizmom ili su iz drugog razloga pritvorene po ovlašćenju Mehanizma, 5. novembar 2018. (korigovano 3. decembra 2018.) (Pravilnik o pritvoru).

²⁵ Izveštaj službenog lekara PJUN od 2. avgusta 2023, par. 3.

“savetovali [...] da oni ne preporučuju [REDIGOVANO]”.²⁶ Službeni lekar PJUN je takođe izneo da “[v]an Holandije, u međunarodnoj medicinskoj areni, veća je sklonost lekara da pokušaju s [REDIGOVANO] bez obzira na nedostatak čvrstih dokaza o njenoj uspešnosti”.²⁷ U vezi s individualizovanom prognozom, službeni lekar PJUN je rekao da on “nerado daje [...] mišljenje pošto bi bilo zasnovano na nagađanju i špekulacijama koje ne bi doprinele bilo kakvu dodatnu vrednost”.²⁸ Najzad, u vezi s “ostalom relevantnom dokumentacijom”, koja je zatražena Nalogom od 1. avgusta 2023, službeni lekar PJUN je primetio, “[p]ošto je to medicinska dokumentacija tehničke prirode i namenjena da je vrednuju i ocenjuju medicinski stručnjaci”, on je ne smatra “relevantnom s obzirom da ne pruža nikakve dodatne informacije u odnosu na one koje se nalaze u mojim lekarskim izveštajima”.²⁹

14. Dana 4. avgusta 2023. Simatović je podneo dopunski podnesak, i izrazio svoju zabrinutost u vezi s nekompletnim informacijama koje je dan ranije dao sekretar i o neodlučnosti službenog lekara PJUN da odredi da li bi Simatovićovo zdravlje bilo ugroženo daljim pritvorom.³⁰ Simatović je takođe negodovao zbog indikacije koju mu je dao službeni lekar PJUN da će mu se zakazati termin s ordinirajućim lekarima u toku sledećih nekoliko nedelja radi razgovora o opcijama za njegovo lečenje, uprkos tome što Simatović “nema nekoliko nedelja vremena” s obzirom da je primio savet da terapiji mora biti podvrgnut u roku od dva meseca posle [REDIGOVANO].³¹ Dodao je da je službeni lekar PJUN ponovo stupio u kontakt s ordinirajućim lekarima, a oni su potvrdili svoj savet protiv [REDIGOVANO].³² Simatović je ukazao na to da “[i] ako [on] nema prigovora na lečenje u PJUN, jasno je da [REDIGOVANO] pacijent na samrti ne može biti adekvatno lečen u pritvoru” i pošto “neophodna medicinska terapija ne postoji u Holandiji”, on je preliminarno obezbedio lečenje [REDIGOVANO] u jednoj medicinskoj ustanovi u [REDIGOVANO], u Srbiji, koja bi mogla da počne “odmah ako bude pušten na slobodu”.³³

²⁶ Izveštaj službenog lekara PJUN od 2. avgusta 2023, par. 3.

²⁷ Izveštaj službenog lekara PJUN od 2. avgusta 2023, par. 4.

²⁸ Izveštaj službenog lekara PJUN od 2. avgusta 2023, par. 5.

²⁹ Izveštaj službenog lekara PJUN od 2. avgusta 2023, par. 7.

³⁰ Podnesak Simatovićeve odbrane u vezi s Podneskom sekretara od 3. avgusta 2023, 4. avgust 2023. (poverljivo) (dalje u tekstu: Prvi dopunski podnesak), par. 2-5, 11 koji se odnosi na Pravilnik o pritvoru, pravilo 49(2). Naknadno, 7. septembra 2023, javna redigovana verzija Prvog dopunskog podneska je zavedena u skladu s Nalogom od 5. septembra 2023. V. Podnesak Simatovićeve odbrane javnih redigovanih verzija, 7. septembar 2023, PS 252-249.

³¹ Prvi dopunski podnesak, par. 6-7.

³² Prvi dopunski podnesak, par. 6-7.

³³ Prvi dopunski izveštaj, par. 6-7, 9-10.

15. Dana 8. avgusta 2023. sekretar je zaveo izveštaj zamenika upravnika PJUN u vezi s pravilom 49(2) Pravilnika o pritvoru.³⁴ Zamenik upravnika PJUN preneo je zaključak službenog lekara PJUN da će dalji pritvor loše uticati na Simatovićevo zdravlje.³⁵

16. Dana 9. avgusta 2023. izdala sam dalji nalog u kojem sam izrazila svoju zabrinutost u vezi s brojnim aspektima radnji Sekretarijata nakon Naloga od 1. avgusta 2023, naime sa: (i) indikacijom u Podnesku sekretara od 3. avgusta 2023. da će termin ugovoren s ordinirajućim lekarima biti “u sledećih nekoliko nedelja”, ali bez bilo kakvih drugih informacija o ovom vremenskom roku; (ii) činjenicom da je medicinska služba PJUN od ordinirajućih lekara dobila samo kopije dva dokumenta; i (iii) činjenicom da uprkos mojim uputstvima sekretaru, on još uvek nije imenovao nezavisnog medicinskog stručnjaka.³⁶ Kao posledica toga, ja sam: (i) dopunila svoj Nalog od 31. maja 2023. da bih obezbedila da mi Sekretarijat prenese sve izveštaje medicinske službe PJUN o ovoj materiji odmah po prijemu, svakako najkasnije u roku od 24 časa, i da se takvi izveštaji zavedu u sudski spis što je pre moguće posle toga; (ii) ponovila sekretaru da pod hitno treba da imenuje nezavisnog medicinskog stručnjaka; (iii) uzela u obzir da, pošto Simatovićev kompletan medicinski dosije još uvek nije dostupan medicinskoj službi PJUN, treba ga prioritarno zatražiti; (iv) naglasila sekretaru neophodnost toga da dobijem sve relevantne informacije i od lekara u PJUN i od ordinirajućih lekara, uključujući i one u vezi sa Simatovićevom prognozom, kao i o bilo kojim raspoloživim opcijama za lečenje; i (v) naložila sekretaru da prosledi kompletnu medicinsku dokumentaciju nezavisnom medicinskom stručnjaku čim ga imenuje.³⁷

17. Dana 10. avgusta 2023, Simatović je podneo drugi dopunski podnesak, naglašavajući da se nalazi “u situaciji koja je opasna po život” i primetio da termin zakazan za sastanak s ordinirajućim lekarima više nije potreban, pošto je sada postalo jasno da “je dalje lečenje u Holandiji nemoguće” i da se može dobiti samo u nekoj drugoj zemlji.³⁸

18. Dana 14. avgusta 2023. sekretar je imenovao nezavisnog medicinskog stručnjaka i dostavio mi rezime njegove stručnosti i kvalifikacija.³⁹

³⁴ Dalji podnesak sekretara u vezi s Nalogom za dostavljanje podnesaka od 1. avgusta 2023, 8. avgust 2023 (poverljivo), par. 4, Dodatak (dalje u tekstu: Izveštaj zamenika upravnika PJUN od 7. avgusta 2023).

³⁵ Izveštaj zamenika upravnika PJUN od 7. avgusta 2023, par. 5.

³⁶ Nalog za dostavljanje daljih podnesaka, 9. avgusta 2023. (poverljivo) (dalje u tekstu: Nalog od 9. avgusta 2023), str. 3-4.

³⁷ Nalog od 9. avgusta 2023, str. 4-5.

³⁸ Drugi podnesak Simatovićeve odbrane, 10. avgusta 2023. (poverljivo) (dalje u tekstu: Drugi dopunski podnesak), par. 2-3. Naknadno, 7. septembra 2023, javno redigovana verzija Drugog dopunskog podneska je zavedena u skladu s Nalogom od 5. septembra 2023. V. Podnesak Simatovićeve odbrane javno redigovanih verzija, 7. septembar 2023, PS 248-246.

³⁹ Drugi dalji podnesak sekretara u vezi s Nalogom za dostavljanje podnesaka od 1. avgusta 2023, 14. avgust 2023 (poverljivo), par. 4, Dodatak.

19. Dana 17. i 18. avgusta 2023, sekretar mi je dostavio Simatovićev medicinski dosije od ordinirajućih lekara, kao i najnovije lekarske izveštaje, i od ordinirajućih lekara i od nezavisnog medicinskog stručnjaka.⁴⁰ Iako su zahtevi za medicinsku dokumentaciju standardni u situacijama s navodnim uverljivim humanitarnim razlozima, Sekretar je takođe preneo i prilično neobičnu opasku službenog lekara PJUN, koji je rekao da je “[o]n profesionalno zabrinut da preda tehničku medicinsku dokumentaciju (npr. [REDOGOVANO], [REDOGOVANO] nalaz i multidisciplinarni izveštaj) ‘osobama koje nisu medicinske struke’, zbog toga što se ova dokumentacija može pogrešno protumačiti u nedostatku medicinskog obrazovanja”.⁴¹

20. Podneskom od 18. avgusta 2023. sekretar me je obavestio o sastanku između jednog od ordinirajućih lekara i Simatovića 16. avgusta 2023. u toku kojeg je ordinirajući lekar, prema izveštaju, objasnio da “prema [njihovim] smernicama u Holandiji, [REDOGOVANO] se ne savetuje, pa prema tome [njihov] savet je da se ne primenjuje”.⁴²

21. Izveštaj nezavisnog medicinskog stručnjaka, takođe primljen 18. avgusta 2023, glasi:

Iako medicinski tim iz [REDOGOVANO] nije preporučio dodatnu [REDOGOVANO] u nedostatku dobrih randomiziranih kliničkih ispitivanja, ja se u potpunosti slažem sa [sprskim profesorom medicine i specijalistom] da svetska medicinska zajednica leči ove pacijente isto kao i [REDOGOVANO] i savetujem dodatnu [REDOGOVANO]. Štaviše, s obzirom da [REDOGOVANO] šanse da recidivira su veoma velike, što je dodatni argument za primenu [REDOGOVANO]. U literaturi nema konsenzusa na osnovu smernica [REDOGOVANO] (SAD) ili [REDOGOVANO] (Evropa) o optimalnom vođenju pacijenata posle [REDOGOVANO], međutim, kao što je gore navedeno, većina [REDOGOVANO] u svetu predlaže lečenje ovih pacijenata pristupom koji je sličan lečenju posle [REDOGOVANO], a u ovom slučaju to je [REDOGOVANO].⁴³

22. Nezavisni medicinski stručnjak je savetovao “davanje [REDOGOVANO] (6 meseci), a važno je da je idealno da ona započne u roku od dva meseca posle [REDOGOVANO] (početak septembra) da bi šanse bile najbolje za dobar ishod” i dodao da je “[u] svakom slučaju prognoza i dalje loša s velikom verovatnoćom recidiva”.⁴⁴

23. Dana 21. avgusta 2023, izdala sam treći nalog u vezi s ovim pitanjem i naložila sekretaru da u roku od 48 časova: (i) pribavi i zavede dopunski izveštaj od nezavisnog medicinskog stručnjaka koji pruža više i detaljnije informacije o prognozi za Simatovića, uključujući i statistiku primenljivu na scenario u kom je on lečen [REDOGOVANO] i na scenario u kom nije; i (ii) potvrdi za sudski

⁴⁰ Podnesak sekretara u vezi s Nalogom za dostavljanje podnesaka od 1. avgusta 2023. i Nalogom za dostavljanje daljih podnesaka od 9. avgusta 2023, 17. avgust 2023. (poverljivo) (dalje u tekstu: Podnesak sekretara od 17. avgusta 2023), par. 6, Dodatak (Medicinski dosije); Dalji podnesak sekretara u vezi s Nalogom za dostavljanje podnesaka od 1. avgusta 2023. i Daljim nalogom za dostavljanje podnesaka od 9. avgusta 2023, 18. avgust 2023. (poverljivo) (dalje u tekstu: Podnesak sekretara od 18. avgusta 2023.), par. 5-6, Dodatak A (dalje u tekstu: Izveštaj ordinirajućeg lekara od 16. avgusta 2023.), Dodatak B (dalje u tekstu: Izveštaj nezavisnog medicinskog stručnjaka).

⁴¹ Podnesak sekretara od 17. avgusta 2023, par. 6, fn. 9.

⁴² Izveštaj ordinirajućeg lekara od 16. avgusta 2023, PS 149-148.

⁴³ Izveštaj nezavisnog medicinskog stručnjaka, str. 1.

spis da li relevantno lečenje [REDIGOVANO], čak i ako se ne savetuje, može biti primenjeno u Holandiji u kratkom roku.⁴⁵

24. Dana 22. avgusta 2023, Simatović je podneo treći dopunski podnesak, i naglasio da “vreme ističe” za donošenje odluke po njegovoj Molbi, da su ordinirajući lekari tri puta dali savet protiv lečenja i stoga je “jasno da oni ne mogu i ne smeju dati ovu [REDIGOVANO] ako je u pitanju samo zahtev pacijenta”, kao i da postoji potpuna saglasnost između nezavisnog medicinskog stručnjaka i srpskog profesora medicine, specijaliste za [REDIGOVANO] – da bi za Simatovića trebalo obezbediti lečenje [REDIGOVANO].⁴⁶

25. Dana 23. avgusta 2023, sekretar je podneo ažuriran izveštaj službenog lekara PJUN, kao i dopunski izveštaj nezavisnog medicinskog stručnjaka.⁴⁷ Službeni lekar PJUN je primetio, *inter alia*, da Simatović ima “ [REDIGOVANO]”, i podsetio da se “brzo približavamo [tom] krajnjem roku” za lečenje koji su odredili nezavisni medicinski stručnjak i srpski profesor medicine i specijalista, ukazavši da je “medicinski stav u Holandiji jasan – ako nije klinički potvrđeno, neće se tako lečiti”, i obavestio da su ga ordinirajući lekari, kao i još jedan medicinski centar u Holandiji, obavestili, “pozivajući se na nacionalne procedure, da se za [REDIGOVANO] u Holandiji ne nudi [REDIGOVANO]”.⁴⁸ Dodatno, službeni lekar PJUN izvestio je da “ na univerzitetskim klinikama u Holandiji nema kliničkih istraživanja [...] u kojima bi Simatović došao u obzir za moguće učešće”.⁴⁹ Nezavisni medicinski stručnjak je, sa svoje strane, dao statističku prognozu, konkretno, da je stopa preživljavanja pet godina kod Simatovića [REDIGOVANO] (bez [REDIGOVANO]) i [REDIGOVANO] (uz [REDIGOVANO]).⁵⁰

26. Dana 25. avgusta 2023, Simatović je podneo dodatne informacije, naime: (i) svoju adresu prebivališta i adresu relevantne medicinske ustanove; (ii) garancije koje je izdala Vlada Srbije, potvrđujući, *inter alia*, da će se poštovati sve naloge predsednice, tako da bi Simatović, u bilo kom momentu, mogao biti vraćen u PJUN; i (iii) potvrda relevantne medicinske ustanove da Simatović

⁴⁴ Izveštaj nezavisnog medicinskog stručnjaka, str. 1.

⁴⁵ Nalog za dostavljanje dodatnih informacija, 21. avgust 2023. (poverljivo) (dalje u tekstu: Nalog za dostavljanje dodatnih informacija), str. 2-3.

⁴⁶ Treći podnesak Simatovićeve odbrane, 22. avgust 2023. (poverljivo) (dalje u tekstu: Treći dopunski podnesak), par. 8, 10. Naknadno, 7. septembar 2023. javna redigovana verzija Trećeg dopunskog podneska je zavedena u skladu s Nalogom od 5. septembra 2023. V. Podnesak Simatovićeve odbrane javnih redigovanih verzija, 7. septembar 2023, PS 245-242.

⁴⁷ Podnesak sekretara u vezi s Nalogom za dostavljanje medicinskih izveštaja od 31. maja 2023. i Nalogom za dostavljanje dodatnih informacija od 21. avgusta 2023, 23. avgust 2023. (poverljivo), pas. 4-5, Dodatak A (dalje u tekstu: Dopunski izveštaj nezavisnog medicinskog stručnjaka), Dodatak B (dalje u tekstu: Izveštaj službenog lekara PJUN od 23. avgusta 2023.).

⁴⁸ Izveštaj službenog lekara PJUN od 23. avgusta 2023. par. 2(a), 3(a).

⁴⁹ Izveštaj službenog lekara PJUN od 23. avgusta 2023. par. 3(b).

⁵⁰ Dopunski izveštaj nezavisnog medicinskog stručnjaka, p. 1.

može tamo da primi [REDIGOVANO] “čim bude potrebno” i da poseduje svu opremu i lekove neophodne za njegovo lečenje.⁵¹

27. U vezi s ovom Molbom, posavetovala sam se sa sudijom Leem G. Muthogom i sudijom Yusufom Aksarom, u njihovom svojstvu sudija veća koje je izreklo kaznu,⁵² kako je predviđeno pravilom 150 Pravilnika.

III. MERODAVNO PRAVO

28. Prema članu 25(2) Statuta, Mehanizam je nadležan da nadgleda izvršenje kazni koje je izrekao Međunarodni krivični sud za Ruandu (dalje u tekstu: MKSR), MKSJ ili Mehanizam, uključujući sprovođenje sporazuma o izdržavanju kazni koje su Ujedinjene nacije sklopile s državama članicama.

29. Na osnovu člana 26 Statuta, pomilovanje ili ublažavanje kazne moguće je samo ako predsednik tako odluči na temelju interesa pravde i opštih pravnih načela. Iako član 26 Statuta, kao i odgovarajuće odredbe statuta MKSR i MKSJ pre njega, ne navode konkretno pravo osuđenih osoba da podnesu molbu za prevremeno puštanje na slobodu, Pravilnik odražava ovlašćenje predsednika da rešava po takvim molbama i dugo uvreženu praksu MKSR, MKSJ i Mehanizma s tim u vezi.

30. Pravilo 150 Pravilnika predviđa da predsednik, nakon što mu se direktno obrati osuđena osoba, posle savetovanja sa sudijama veća koje je izreklo kaznu i koje su još uvek sudije Mehanizma, odlučuje da li je primereno osuđenog pomilovati, ublažiti mu kaznu ili prevremeno ga pustiti na slobodu. Ako nijedan od sudija koji su izrekli kaznu nije sudija Mehanizma, predsednik se savetuje s najmanje dvoje drugih sudija.

31. Opšti standardi za odobravanje prevremenog puštanja na slobodu navedeni su u pravilu 151 Pravilnika, koje predviđa da predsednik, prilikom utvrđivanja da li je primereno osuđenog pomilovati, ublažiti mu kaznu ili ga prevremeno pustiti na slobodu, između ostalog uzima u obzir težinu krivičnog dela ili krivičnih dela za koje je zatvorenik osuđen, postupak prema zatvorenicima u sličnoj situaciji, uolikoj meri je zatvorenik pokazao da se rehabilitovao, kao i eventualnu značajnu saradnju zatvorenika s tužiocem.

⁵¹ Obaveštenja Simatovićeve odbrane, 25. avgust 2023. (poverljivo) (dalje u tekstu: Četvrti dopunski podnesak), par. 1-3, Dodaci 1-3. Četvrti dopunski izveštaj usledio je posle neformalnog obraćanja mog kabineta Simatovićevim zastupnicima 24. avgusta 2023. da podnesu dodatnu relevantnu dokumentaciju. Naknadno, 7. septembra 2023, javna redigovana verzija Četvrtog dopunskog podneska zavedena je u skladu s Nalogom od 5. septembar 2023. V. Podnesak Simatovićeve odbrane javnih redigovanih verzija, 7. septembar 2023, PS 241-240.

⁵² *Generalno v. Žalbena presuda.*

32. Paragraf 5 Uputstva predviđa da osuđena osoba može predsedniku direktno uputiti molbu za pomilovanje, ublažavanje kazne ili prevremeno puštanje na slobodu ako smatra da ispunjava uslove. Paragraf 10 Uputstva ukazuje na to da predsednik može uputiti Sekretarijat Mehanizma da prikupi informacije koje smatra relevantnim za utvrđivanje da li je pomilovanje, ublažavanje kazne ili prevremeno puštanje na slobodu primereno.

33. Paragraf 16 Uputstva kaže da predsednik, u skladu s članom 26 Statuta i pravilom 150 Pravilnika, donosi odluku o tome da li je pomilovanje, ublažavanje kazne ili prevremeno puštanje na slobodu primereno, u konsultacijama sa svim sudijama sudskog veća koja su izrekla kaznu koje su sudije Mehanizma, ili ukoliko niko od njih nije sudija Mehanizma, s najmanje dvoje drugih sudija Mehanizma. Ovaj paragraf dalje predviđa da se predsednik u svakom slučaju konsultuje s najmanje dvoje drugih sudija Mehanizma.

34. U paragrafu 19 Uputstva konkretno se navodi da predsednik utvrđuje da li prevremeno puštanje na slobodu treba odobriti na osnovu interesa pravde i opštih pravnih načela, uzimajući u obzir kriterijume predviđene u pravilu 151 Pravilnika i sve druge relevantne informacije, kao i stavove sudija konsultovanih u skladu s pravilom 150 Pravilnika. Paragraf 20 Uputstva kaže da prevremeno puštanje na slobodu može biti odobreno pod određenim uslovima.

35. Paragraf 21 Uputstva kaže, između ostalog, da se predsednik u izuzetno hitnim slučajevima ne mora pridržavati proceduralnih koraka predviđenih Uputstvom u meri u kojoj je potrebno radi hitnog postupanja, da može ubrzati konsultacije s drugim sudijama i, ako je to neophodno, doneti odluku za koju će naknadno dostaviti obrazloženje.

IV. ANALIZA

A. Standardi za odobravanje prevremenog puštanja na slobodu

36. Pravni okvir Mehanizma dopušta (i) pomilovanje; (ii) ublažavanje kazne; ili (iii) prevremeno puštanje na slobodu. Pomilovanje poništava kaznu izrečenu za neko krivično delo, dok ublažavanje kazne menja prirodu izrečene kazne tako što je skraćuje ili na drugi način čini manje strogo.⁵³ Puštanje na prevremenu slobodu, s druge strane, znači da se zatvorenik oslobađa pre kraja njegove ili njene kazne, sa ili bez uslova, ali ostaje u nadležnosti Mehanizma.⁵⁴ Stoga, u potonjem slučaju, izrečena kazna se ne menja i kršenje bilo kojeg od uslova ustanovljenih prilikom

⁵³ *Tužilac protiv Hassana Ngezea*, predmet br. MICT-13-37-ES.2, Odluka po molbi za ublažavanje kazne Hassana Ngezea i povezanim podnescima, 14. april 2022. (javno redigovano) (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Ngeze*), par. 99.

⁵⁴ Odluka u predmetu *Ngeze*, par. 99.

prevremenog puštanja na slobodu može dovesti do toga da ta osoba bude vraćena na Mehanizam kako bi odslužila ostatak svoje kazne.⁵⁵

37. Prilikom donošenja odluke po Molbi, podsetila sam na to da sve osuđene osobe koje izdržavaju kaznu pod nadzorom Mehanizma ispunjavaju uslove za razmatranje mogućnosti prevremenog puštanja na slobodu nakon što su izdržale dve trećine kazne bez obzira na to: (i) da li je dotičnu osobu osudio MKSR, MKSJ ili Mehanizam; (ii) gde se kazna izdržava; i (iii) da li je pitanje prevremenog puštanja na slobodu izneseno predsedniku direktnom molbom osuđene osobe ili obaveštenjem relevantne države izvršenja kazne.⁵⁶ Iako sam napomenula da Simatović još nije izdržao dve trećine kazne i da stoga još ne ispunjava uslove za razmatranje molbe za prevremeno puštanje na slobodu,⁵⁷ takođe sam podsetila na to da jurisprudencija Mehanizma predviđa da u konkretnim situacijama mogu nastati uverljive ili vanredne okolnosti pre nego što bude dosegnut prag od dve trećine, koje prilikom primene mojih diskrecionih ovlašćenja kao predsednice mogu prevladati nad eventualnim pitanjima u vezi s ispunjenjem uslova.⁵⁸ Pored toga, smatrala sam da je u ranijim odlukama utvrđeno da zdravstveno stanje osuđene osobe može da bude uzeto u obzir u kontekstu molbe za prevremeno puštanje na slobodu, naročito kada ozbiljnost tog stanja čini dalji ostanak osuđene osobe u zatvoru neprimerenim.⁵⁹ S tim u vezi, zaključila sam da su humanitarni razlozi navedeni u Molbi i potkrepljeni s njom povezanim dokumentima toliko uverljivi i toliko hitni da prevladavaju nad tim što Simatović još ne ispunjava uslove za prevremeno puštanje na slobodu, zbog toga što nije izdržao dve trećine kazne.

38. Molba je zasnovana isključivo na navodima o postojanju uverljivih humanitarnih razloga. S tim u vezi, prilikom donošenja Odluke od 29. avgusta 2023. podsetila sam na to da je, ako konkretna situacija nalaže puštanje osuđene osobe na slobodu na osnovu humanitarnih razloga, nebitno da li bilo koji od faktora navedenih u pravilu 151 preteže u prilog ili protiv prevremenog

⁵⁵ Odluka u predmetu *Ngeze*, par. 99.

⁵⁶ *Tužilac protiv Gasparda Kanyarukige*, predmeti br. MICT-22-126 i MICT-22-126-ES.1, Odluka po molbama za prevremeno puštanje na slobodu i ublažavanje kazne Gasparda Kanyarukige, 9. juni 2023. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Kanyarukiga*”), p. 4; *Tužilac protiv Vujadina Popovića*, predmet br. MICT-15-85-ES.2, Odluka po molbi za prijevremeno puštanje na slobodu Vujadina Popovića, 30. januar 2023. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Popović*”), str. 3; *Tužilac protiv Radislava Krstića*, predmet br. MICT-13-46-ES.1, Odluka po u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu Radislava Krstića, 10. septembar 2019. (javno redigovano), par. 16, 18.

⁵⁷ V. gore, par. 6 (Simatović jer izdržao otprilike 8 i po godina svoje kazne od 15 godina zatvora).

⁵⁸ Odluka u predmetu *Kanyarukiga*, str. 5; Odluka u predmetu *Popović*, str. 4; *Tužilac protiv Laurenta Semanze*, predmet br. MICT-13-36-ES, Odluka predsednika u vezi s prijevremenim puštanjem Laurenta Semanze na slobodu, 9. juni 2016. (javno redigovano), par. 18.

⁵⁹ *Tužilac protiv Radislava Krstića*, predmet br. MICT-13-46-ES.1, Odluka po molbi za prijevremeno puštanje na slobodu Radislava Krstića, 15. novembar 2022. (javno redigovano), par. 87; *Tužilac protiv Radoslava Brđanina*, predmet br. MICT-13-48-ES, Obrazloženje odluke po molbi za prijevremeno puštanje na slobodu Radoslava Brđanina od 3. septembra 2022, 26. septembar 2022. (javno redigovano) (dalje u tekstu: Obrazloženje odluke u predmetu *Brđanin*), par. 36; *Tužilac protiv Ljubiše Beare*, predmet br. MICT-15-85-ES.3, Javna redigovana verzija odluke predsednika u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu Ljubiše Beare od 7. februara 2017, 16. juni 2017, par. 47-49.

puštanja osuđene osobe na slobodu.⁶⁰ Štaviše, iako će svako prevremeno puštanje na slobodu na osnovu postojanja uverljivih humanitarnih razloga nužno zahtevati dosezanje veoma visokog praga, ono zbog svoje inherentne prirode neće zavisiti o tome, na primer, da li je osuđena osoba pokazala da se rehabilitovala ili o oceni težine krivičnih dela koja je počinila.⁶¹ U takvom scenariju glavnu ulogu u donošenju odluke da li će ta osoba biti puštena na slobodu u skladu s pravnim okvirom Mehanizma ne igra ponašanje osuđene osobe, već konkretne i prevladavajuće okolnosti, često povezane s njenim zdravstvenim stanjem.⁶²

B. Humanitarni faktori

1. Argumentacija

39. Simatović je u Molbi izneo argumente da “njegovo ozbiljno zdravstveno stanje” i očekivano trajanje života predstavljaju uverljive humanitarne razloge koji zahtevaju prevremeno puštanje na slobodu.⁶³ Pri tome se Simatović oslonio na izveštaje službenog lekara PJUN, koji je takođe preneo informacije ordinirajućih lekara.⁶⁴

40. Simatović je konkretno izneo argument da su simptomi teške bolesti uočeni sredinom maja 2023.⁶⁵ Nakon obavljene potrebne dijagnostike, potvrđeno je da boluje od [REDIGOVANO].⁶⁶ Dana 6. jula 2023, Simatović [REDIGOVANO].⁶⁷ Međutim, [REDIGOVANO] nije dala željeni rezultat, pošto [REDIGOVANO].⁶⁸ Ordinirajući lekari su utvrdili da dalje lečenje neće imati nikakvu vrednost za Simatovićevu prognozu.⁶⁹ Shodno tome, Simatović je zatražio da svoju “terminalnu fazu” provede s porodicom u Srbiji.⁷⁰ Potvrdio je da je spreman “da prihvati sve uslove i zahteve predsednice ukoliko mu prevremeno puštanje na slobodu bude odobreno” te je rekao da će, ako bude pušten na slobodu, provoditi vreme u svom domu ili u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi u [REDIGOVANO], u Srbiji.⁷¹

41. Simatović je u Prvom dopunskom podnesku tvrdio da “[mu] odlaganje terapije gasi poslednju priliku” i da “treba da dobije šansu da pokuša da preživi s terapijom koja je potpuno u

⁶⁰ Obrazloženje odluke u predmetu *Brđanin*, par. 37.

⁶¹ Obrazloženje odluke u predmetu *Brđanin*, par. 37.

⁶² Obrazloženje odluke u predmetu *Brđanin*, par. 37.

⁶³ Molba, par. 2, 9-10, 14-17, 21.

⁶⁴ Molba, par. 10-14, Dodaci 1-4.

⁶⁵ Molba, par. 10.

⁶⁶ Molba, par. 10.

⁶⁷ Molba, par. 10, 12.

⁶⁸ Molba, par. 12.

⁶⁹ Molba, par. 13-17.

⁷⁰ Molba, par. 16-18.

⁷¹ Molba, par. 18.

skladu s načelima moderne medicine”.⁷² Naveo je da je “jasno da ne postoje mogućnosti za potrebno lečenje u Holandiji”,⁷³ i pozvao se na to da je službeni lekar PJUN priznao da su “[v]an Holandije, na međunarodnoj medicinskoj sceni, doktori skloniji da pokušaju s [REDIGOVANO]”.⁷⁴ S tim u vezi, Simatović je izneo argument da je “obezbedio [...] lečenje u odgovarajućoj medicinskoj ustanovi u [REDIGOVANO] odmah po dolasku”.⁷⁵ Pored toga, naveo je da u pritvoru “nema uslova za odgovarajuću ishranu [...] [ili] posebnu negu za [REDIGOVANO] pacijente u završnoj fazi bolesti”.⁷⁶

42. U Drugom dopunskom podnesku, Simatović je naglasio da je “nakon što je utvrđeno da je dalje lečenje u Holandiji nemoguće i nakon što je zaključeno da se [on] nalazi u po život opasnoj situaciji, jedina moguća odluka da [ga] se hitno pusti na slobodu”.⁷⁷ U Trećem dopunskom podnesku, Simatović je, s obzirom na različite stavove ordinirajućih lekara u odnosu na stavove nezavisnog medicinskog stručnjaka i srpskog profesora i specijaliste u vezi s tim da li bi dalje lečenje bilo uzaludno, izneo argument da on “ne sme da bude žrtva profesionalnih ili administrativnih neslaganja jer je vreme ključni faktor” i da uverljivi humanitarni razlozi zahtevaju da mu se dozvoli da “pokuša [REDIGOVANO] koja bi mogla da mu olakša teško zdravstveno stanje”.⁷⁸

2. Ocena

43. Dijagnoza je bila jasna i potvrdilo ju je više ordinirajućih i drugih lekara, uključujući i nezavisnog medicinskog stručnjaka. Simatović je imao [REDIGOVANO], zbog čega [REDIGOVANO]. Nakon [REDIGOVANO], utvrđeno je da [REDIGOVANO] i [REDIGOVANO]. Konkretnije, prema rečima nezavisnog medicinskog stručnjaka, dijagnoza je bila “[REDIGOVANO]”.⁷⁹

44. Nadalje, svi angažovani medicinski stručnjaci složili su se da je Simatovićeva prognoza loša. Nezavisni medicinski stručnjak smatrao je da je prognoza “loša s velikom šansom za recidiv”,⁸⁰ i procenio da Simatović ima šansu da preživi pet godina [REDIGOVANO] bez [REDIGOVANO] i [REDIGOVANO] sa [REDIGOVANO].⁸¹ Službeni lekar PJUN je takođe

⁷² Prvi dopunski podnesak, par. 6, 8.

⁷³ Prvi dopunski podnesak, par. 9.

⁷⁴ Prvi dopunski podnesak, par. 9, gde se upućuje na Izveštaj lekara PJUN od 2. avgusta 2023.

⁷⁵ Prvi dopunski podnesak, par. 6.

⁷⁶ Prvi dopunski podnesak, par. 10.

⁷⁷ Drugi dopunski podnesak, par. 3.

⁷⁸ Treći dopunski podnesak, par. 8. V. Treći dopunski podnesak, par. 7.

⁷⁹ Izveštaj nezavisnog medicinskog stručnjaka, str. 1.

⁸⁰ Izveštaj nezavisnog medicinskog stručnjaka, str. 1.

⁸¹ Dopuna nezavisnog medicinskog stručnjaka, str. 1.

smatrao da je prognoza “loša” i generalno i konkretno za Simatovića, s obzirom na [REDIGOVANO], kao i na [REDIGOVANO].⁸² Nema izveštaja o tome da su ordinirajući lekari okarakterisali prognozu na specifičan način, ali i oni su očigledno smatrali da je loša, s obzirom na multidisciplinarni zaključak da dalje lečenje ne bi poboljšalo Simatovićevu prognozu.⁸³

45. Međutim, što se tiče mogućnosti daljeg lečenja, nezavisni medicinski stručnjak nije se složio s ordinirajućim lekarima, rekavši da: “međunarodna medicinska zajednica ove pacijente leči isto kao i pacijente s [REDIGOVANO] i da b[i] savetovao davanje [REDIGOVANO]. Pored toga, s obzirom na [REDIGOVANO]), šanse za pogoršanje su izuzetno visoke, što je još jedan argument za davanje [REDIGOVANO]”.⁸⁴ Nezavisni medicinski stručnjak je savetovao da se Simatoviću da “ [REDIGOVANO] (tokom šest meseci)” i da je važno da se započne “u roku od dva meseca” nakon [REDIGOVANO] 6. jula 2023, što znači pre 6. septembra 2023.⁸⁵ Pošto je izveštaj nezavisnog medicinskog stručnjaka pribavljen i primljen tek 18. avgusta 2023, ovaj nadolazeći rok naglasio je hitnost utvrđivanja da li i kako bi Simatović mogao da se podvrgne ovom [REDIGOVANO] lečenju.

46. Kao posledica dijagnoze od 24. maja 2023, a nakon alarmantnog izveštaja primljenog u nedelji od 17. jula 2023. i preporuke ordinirajućih lekara kojom se ne savetuje dalje lečenje,⁸⁶ bilo bi od koristi odmah dobiti informacije o dostupnim opcijama. Kako bih ispunila svoje odgovornosti kao predsednica, bilo je neophodno da znam koje lečenje je na raspolaganju u državi domaćinu za lica u nadležnosti Mehanizma, šta se dešava kada nacionalni ordinirajući lekari savetuju da se lečenje ne nastavi, da li pacijent može da odbije savet tih lekara i koje bi korake Mehanizam trebalo da preduzme da obezbedi sve potrebno lečenje, čak i uprkos savetu ordinirajućih lekara. Dana 17. avgusta 2023, sekretar mi je prosledio potvrdu ordinirajućih lekara da je njihov plan lečenja “savetodavnog karaktera” i da, pošto “[o]dluke o lečenju donosi pacijent u konsultaciji s ordinirajućim lekarom”, “[k]onačni planovi lečenja mogu stoga da odstupe od predloženog plana lečenja”.⁸⁷ Shodno tome, u Nalogu za dostavljanje dodatnih informacija zatražila sam informacije o tome da li bi lečenje, čak i ako nije preporučeno, moglo biti sprovedeno u Holandiji u kratkom roku. Umesto jasnog odgovora na ovaj nalog, dobila sam istu štur izjavu koja je prethodno data, da se relevantno lečenje “ne nudi [...] u Holandiji”. Nadalje, kategorički tvrdim da predsednik Mehanizma, koji ima isključivo ovlašćenje i odgovornost da donosi odluke o tome da li osuđena

⁸² Izveštaj lekara PJUN od 24. jula 2023, par. 3. V. Izveštaj lekara PJUN od 24. jula 2023, par. 2.

⁸³ V. Izveštaj lekara PJUN od 24. jula 2023, par. 4.

⁸⁴ Izveštaj nezavisnog medicinskog stručnjaka, str. 1.

⁸⁵ Izveštaj nezavisnog medicinskog stručnjaka, str. 1.

⁸⁶ V. Izveštaj lekara PJUN od 24. jula 2023, par. 2, 4.

⁸⁷ Medicinski dosije, PS 125.

lica mogu biti prevremeno puštena na slobodu, mora da dobije sve dokumente koje on ili ona smatraju relevantnim s tim u vezi.

47. Usled toga su i Mehanizam i Simatović izgubili dragoceno vreme. Ja bih bila pozdravila priliku da istražim druge lokacije za moguće lečenje – na primer u kontaktima s drugim lekarima u Holandiji ili u susednim državama. Nažalost, vremenski okvir u kojem Simatović treba da primi tretman, na koji je ukazao nezavisni medicinski stručnjak, sprečio je ozbiljno razmatranje takvih mogućnosti.

48. Iako je Simatovićeva prognoza bila loša bez obzira na to da li bi se on dalje lečio, smatrala sam da je od suštinske važnosti da ne bude sprečen da dobije dodatno lečenje za koje je nezavisni medicinski stručnjak rekao da odražava konsenzus međunarodne medicinske zajednice.⁸⁸ U vreme donošenja Odluke od 29. avgusta 2023, jedina država koja je bila spremna i voljna da Simatoviću pre isteka dvomesečnog roka 6. septembra 2023. da [REDIGOVANO] je izgleda bila Srbija.

49. Naglašavam da smatram da Simatović ne treba da trpi posledice prilično rigidnog stava ordinirajućih lekara u vezi s ovim pitanjem, naročito kada se čini da međunarodni medicinski standardi protivreče navedenoj medicinskoj politici Holandije. Puštanje Simatovića na slobodu u Srbiju stoga je bila jedina mogućnost koja mi je bila na raspolaganju koja bi obezbedila da iskoristi poslednju priliku da mu se makar malo popravi stanje. Takođe sam pridala ograničenu dodatnu težinu medicinskim informacijama koje su mi predočene i koje ukazuju na to da bi, u ovoj poslednjoj fazi njegovog života i naročito tokom lečenja [REDIGOVANO], boravak s najbližima u poznatom okruženju mogao potencijalno biti medicinski koristan.⁸⁹

50. Nadalje, razmotrila sam pitanje da li puštanje Simatovića na slobodu treba da bude samo privremeno, isključivo u svrhu lečenja. No, budući da uzimam realistično u vid medicinski konsenzus da je njegova prognoza loša bez obzira na dodatno lečenje, te nakon što sam pažljivo razmotrila sve medicinske informacije koje su mi predočene, uverila sam se da je Simatović terminalno bolestan i da je čak [REDIGOVANO] malo verovatno da će izbeći skorbu smrt. U tim okolnostima i uzimajući u obzir interese pravde i opšta pravna načela, došla sam do zaključka da je, bez obzira na težinu njegovih zločina, jedini izbor koji mi stoji na raspolaganju da ga prevremeno pustim na slobodu, uz određene stroge uslove.

51. Kada sam razmatrala kakve uslove da odredim Simatoviću, konkretno sam uzela u obzir da je on izdržao samo oko osam i po godina kazne od 15 godina zatvora za krivična dela ubistva kao

⁸⁸ V. Dodatak nezavisnog medicinskog stručnjaka, str. 1.

⁸⁹ V. Izveštaj lekara PJUN od 23. avgusta 2023, par. 2(d).

kršenja zakona i običaja ratovanja, kao i ubistva, deportacije, nehumanih dela (prisilno premeštanje) i progona kao zločina protiv čovečnosti u šest opština u Bosni i Hercegovini i na jednoj lokaciji u Hrvatskoj, i to 1992. i 1995. godine.⁹⁰ Zaključila sam da mi je dužnost da obezbedim da, ukoliko Simatović uprkos svemu bude živio daleko duže od procena svih lekara, budem u mogućnosti da preduzmem korake da se obezbedi da se on vrati pod nadzor Mehanizma. Uprkos generalnim garancijama Srbije koje je dostavio Simatović, smatrala sam da Simatović treba da bude pušten na slobodu tek nakon što: (i) on pristane na određeni broj uslova; (ii) dobijem konkretne garancije od Srbije da će pratiti sve uslove i postupati po njima; i (iii) uputim sekretara da uspostavi režim medicinskog posmatranja od strane nezavisnog medicinskog stručnjaka.

52. U vezi sa stavom (i), od Simatovića je zatraženo da potpiše sporazum o prevremenom puštanju na slobodu, koji se nalazi u prilogu Odluci od 29. avgusta 2023. i u kojem se navodi 19 konkretnih uslova, uključujući i taj da Simatović boravi u svom domu ili u nadležnoj medicinskoj ustanovi i da se preda ukoliko predsednica ili Mehanizam tako nalože.⁹¹

53. U vezi sa stavom (ii), zatražila sam od Srbije da u spis sudskog postupka dostavi potvrdu da će pratiti sve uslove ovog sporazuma i da će postupati u skladu s njima, te da će Srbija uhapsiti Simatovića i prebaciti ga u pritvor Mehanizma ukoliko predsednica ili Mehanizam tako nalože.⁹²

54. U vezi sa stavom (iii), da bih obezbedila da mogu pratiti razvoj Simatovićevog zdravstvenog stanja, uputila sam sekretara da obezbedi da nezavisni medicinski stručnjak organizuje mesečne konsultacije sa Simatovićem i da nakon toga u spis sudskog postupka dostavi poverljivi izveštaj o svakoj takvoj konsultaciji, koji će sadržati ažurirane informacije o Simatovićevom zdravstvenom stanju, uključujući prognozu i očekivano trajanje života.⁹³ S tim u vezi, kako bi se, *inter alia*, izbegla nepotrebna odlaganja u primanju najnovijih informacija, očekujem da sekretar, kada bude organizovao takve konsultacije, pruži nezavisnom medicinskom stručnjaku svu praktičnu i logističku pomoć, uključujući eventualno potrebno prevođenje ili podatke za kontakt sa Simatovićevim domaćim lekarima.

55. Još važnije, to što je Simatoviću odobreno uslovno prevremeno puštanje na slobodu ni na koji način nije promenilo kaznu koja mu je izrečena ili težinu zločina koje je počinio. Simatović je i dalje osuđen za izuzetno teške zločine, za koje mu je izrečena kazna od 15 godina zatvora. Uprkos prevremenom puštanju na slobodu, on ostaje u nadležnosti Mehanizma tokom celog trajanja kazne.

⁹⁰ V. gore, par. 4, 6.

⁹¹ V. Odluka od 29. avgusta 2023, str. 4, Dodatak, par. 3(D), 3(H).

⁹² V. Odluka od 29. avgusta 2023, str. 4, Dodatak.

⁹³ V. Odluka od 29. avgusta 2023, str. 4-5. V. takođe Odluka od 29. avgusta 2023, Dodatak, par. 3(G).

U tom smislu i do tog trenutka, predsednik Mehanizma može naložiti njegov povratak pod nadzor Mehanizma u bilo kom trenutku.

3. Konsultacije

56. Prilikom donošenja odluke u vezi s tim da li da odobrim Molbu, konsultovala sam se s još dvojicom sudija Mehanizma.⁹⁴ I sudija Muthoga i sudija Aksar su se složili s tim da postoje uverljive humanitarne osnove za odobravanje Molbe. Veoma sam zahvalna svojim kolegama na iznesenim stavovima u vezi s ovim pitanjima, a naročito na njihovoj sposobnosti da ih dostave na izuzetno hitnoj osnovi i u kratkom roku, i uzela sam ih u obzir prilikom konačne ocene Molbe.

V. ZAKLJUČAK

57. Smatrala sam, na osnovu informacija koje su mi predočene, da postoje uverljivi humanitarni razlozi za odobravanje Molbe. Molba je odobrena pod uslovom da Simatović pristane na određeni broj uslova navedenih u dodatku Odluci od 29. avgusta 2023. i da Srbija u sudski spis u ovom predmetu dostavi potvrdu da će pratiti sve uslove i postupati u skladu s njima.⁹⁵

VI. DISPOZITIV

58. Iz gore navedenih razloga i na osnovu članova 25(2) i 26 Statuta i pravila 150 i 151 Pravilnika, Simatoviću je **ODOBRENO** uslovno prevremeno puštanje na slobodu.

⁹⁴ V. gore, par. 27. Kako je već navedeno u Odluci od 29. avgusta 2023, smatrala sam da me formulacija Pravilnika i Uputstva ne obavezuje da se konsultujem sa svakim sudijom veća koje je izreklo kaznu, već s najmanje dvoje njih. V. Odluka od 29. avgusta 2023, fusnota 17. Konkretno, bila sam mišljenja da formulacija “sa sudijama veća koje je izreklo kaznu” u pravilu 150 Pravilnika (kurziv dodan) ostavlja prostor za tumačenje ovog aspekta. Nadalje, paragraf 16 Uputstva predviđa da se “u svakom slučaju, predsednik [...] konsultuje s najmanje dvoje drugih sudija Mehanizma” (kurziv dodan). Na kraju, uzela sam u obzir hitnost ovog pitanja i to da bi konsultacije sa svim sudijama veća koje je izreklo kaznu koje su još sudija – u ovom slučaju sedmero osim mene – ometala ekspeditivno rešavanje po Molbi.

⁹⁵ Odluka od 29. avgusta 2023, str. 4, Dodatak, str. 1-3. S tim u vezi napominjem da je Srbija kasnije dostavila traženu potvrdu i da je Simatović pristao na sve uslove. Nadalje, dobila sam potvrdu da je Simatović prebačen i da je stigao u Srbiju 31. avgusta 2023. V. *Note verbale* Ambasade Republike Srbije Kraljevini Holandiji, 30. avgust 2023 (poverljivo), PS 218-211; Podnesak sekretara u vezi se Odlukom po molbi za prevremeno puštanje Franka Simatovića na slobodu od 29. avgusta 2023, 31. avgust 2023, par. 2-3, Dodatak; *Note verbale* Ambasade Republike Srbije Kraljevini Holandiji, 1. septembar 2023 (poverljivo), PS 234-232.

Prevod

59. Sekretar se ovim **UPUĆUJE** da vlastima Srbije i Holandije, kao i Tužilaštvu, dostavi javnu redigovanu verziju ovog obrazloženja čim to bude moguće.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je merodavna verzija na engleskom.

Dana 11. septembra 2023,
U Hagu,
Holandija.

/potpis na originalu/

sudija Graciela Gatti Santana
predsednica

[pečat Mehanizma]